

Boommarters houden van bosreservaten

Koen Van Den Berge

Boommarters in Vlaanderen : dun gezaaid

Een groot structuurrijk bos met voldoende boomholtes, een gevarieerd voedselaanbod en voldoende rust : het bosreservaat Veursbos heeft het allemaal: als er één bos is waar de boommarter thuishoort dan is het hier wel

De boommarter staat bekend als een 'discrete' soort, waarvan de aanwezigheid soms jarenlang onopgemerkt kan blijven, zelfs in bewoond gebied. Toch bestaat er inmiddels geen enkele twijfel meer dat we te maken hebben met een extreem zeldzaam dier. Via het Marternetwerk van het INBO, dat sinds eind de jaren '90 instaat voor het inzamelen van verkeersslachtoffers onder de roofdieren, werden in totaal amper elf boommarters gevonden – daar waar het in diezelfde periode om bv. ruim 900 opgeraapte steenmarters en 500 opgeraapte dassen gaat.

Uit de autopsie blijkt bovendien dat het merendeel (8 van de 11) van deze dieren jonge mannetjes betreft, die zich in de 'dispersiefase' van hun leven bevinden. Dit betekent dat het best mogelijk is dat de concrete vindplaatsen helemaal toevallig zijn, los van hun geboortegebied dat zich, wie weet, misschien

zelfs buiten Vlaanderen bevindt. Reeds vrij vroeg kwam echter ook de bevestiging van lokale vestiging en voortplanting. Zo werd op de weg tussen het bosreservaat de Heirnisse en het reservaat de Fondatie te Sinaai in juli 2000 een eerstejaarsmanntje gevonden, en in 2004 een zogend wijfje. Later (2008) kregen we ook een jong wijfje binnen, gesneuveld in Brecht. Ook voor deze boommarter geldt dat het om een 'lokaal dier' ging.

Hoewel het inzamelen van verkeersslachtoffers en het uitvoeren van autopsies een belangrijke basis blijft om enig zicht te krijgen op de situatie, blijft het een eerder moeizame methode gezien precies de grote zeldzaamheid van de soort.

Fotovallen

Daarom zijn we gestart met een aanvullende techniek : het gebruik van fotovalen in combinatie met specifieke lokstoffen. Deze camera's reageren automatisch bij passage van een dier voor de zoeker. Per gebied worden telkens vijf tot tien camera's simultaan ingezet, gedurende minimum vier weken. Deze techniek werd inmiddels uitvoerig uitgetest, wierp spoedig ook zijn vruchten af, en bevestigde ten overvloed het voorkomen in Sinaai. Analyse van het beeldmateriaal bewees dat er, behalve

het ouderpaar, minstens 2 jongen in de (na)zomer van 2009 aanwezig waren. In oktober bleken deze het ouderlijk territorium verlaten te hebben.

Ondertussen werd, op 18 maart 2010, een nieuw verkeersslachtoffer gevonden, te Kalken (Laarne). Het betrof een eerstejaarsmannetje, op nauwelijks 15 km van Sinaai vandaan... Echter : het keelvlekpatroon van dit verkeersslachtoffer verschilde duidelijk van dat van de twee jongen die de voorbije zomer in Sinaai door de cameravallen veelvuldig werden gefotografeerd...

Inmiddels werden de camera's ook reeds in een aantal andere gebieden opgesteld, waarbij ook de Noord-Antwerpse regio (Brasschaat, Kalmthout,...) als een tweede zekere Vlaamse vestigingslocatie mag beschouwd worden.

In het Veursbos

In de Voerstreek hoopten we vooral de lynx op beeld te krijgen, met een combinatie van lokstoffen. De lynx liet helaas voorlopig verstek gaan, en ook de wilde kat kon (nog) niet herbevestigd worden. Wel verscheen ook hier, op 6 april 2009, een boommarter voor de lens, meer bepaald in het Veursbos, eveneens een Vlaams bosreservaat. Voorlopig kunnen we voor de Voerstreek nog niet uitmaken of het om een gevestigde boommarter ging of een zwerver. De laatste zekere waarnemingen, gedaan door Alex Zeevaert, dateren al van de vroege jaren '80. Rekening houdend met een recente zichtwaarneming (1 oktober 2008) op een boogscheut van de grens aan Nederlandse zijde, zijn we alvast benieuwd naar de resultaten van een volgende fotovalsessie.

We leven op hoop, voor wat de Vlaamse boommarter betreft. Steeds meer wordt bevestigd dat boommarters (noodgedwongen?) een snipperboslandschap als habitat aanvaarden. Het lijkt echter evident, dat het verspreid aanwezig zijn van 'echte' bossen daarbij onontbeerlijk blijft als netwerk van essentiële steunpunten. Daarbinnen spelen bosreservaten dan zeker een hoofdrol, gezien precies in deze bossen de beste garanties bestaan voor de nodige rust, grote boomholtes, en een divers voedselaanbod.

Boven: Twee boommarters op de gevoelige plaat in de Heirnisse

Met bijzondere dank aan de lokale terreinbeheerders van het Agentschap voor Natuur en Bos en vzw Durme en aan INBO-medewerkers Filip Berleengee en Dirk Vansenant, 'fotografen' van dienst.

Onder: Geflitst ! Geen twijfel meer mogelijk : ook in het Veursbos huppelen boommarters rond